

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องคั้นแอลกอฮอล์กับ
ตัวแบบการคั้นเครื่องคั้นแอลกอฮอล์มีค่าเท่ากับ 0.50 แสดงว่า การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องคั้น
แอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับตัวแบบการคั้นเครื่องคั้นแอลกอฮอล์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบการคืบเครื่องคืบแอลกอฮอล์กับการตลาด
เครื่องคืบแอลกอฮอล์มีค่าเท่ากับ 0.52 แสดงว่า ตัวแบบการคืบเครื่องคืบแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์
ทางบวกกับการตลาดเครื่องคืบแอลกอฮอล์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าเท่ากับ 3.04 แสดงว่า ตัวแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี ความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับ การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าเท่ากับ 0.63 แสดงว่า การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับ พฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าเท่ากับ 3.75 แสดงว่า การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ใน ระดับสูง

ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์กับพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีค่าเท่ากับ 2.85 แสดงว่า การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์ ทางบวกกับพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อยู่ในระดับสูง

1.5 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมุติฐานการวิจัย

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 4 ปัจจัย ได้แก่ ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว การไม่ปฏิบัติตาม กฎระเบียบของโรงเรียน และตัวแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทางอ้อมส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มี 5 ปัจจัย ได้แก่ การตลาดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และผ่านความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การอบรมเลี้ยงดูจาก ครอบครัวมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การเข้าถึงแหล่งซื้อขาย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และ ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์

ปัจจัยที่มีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมส่งผลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์มี 1 ปัจจัย ได้แก่ การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

สรุปปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ของนักเรียน
วัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีทั้งหมด 8 ปัจจัย ได้แก่

1. การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน
2. การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์
3. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว
4. ตัวแบบการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์
5. การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์
6. การตลาดเครื่องดืมแอลกอฮอล์
7. ทักษะคิดต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์
8. ความคาดหวังจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามสมมติฐานการวิจัย ได้ดังนี้

1. บุคลิกภาพไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์และไม่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคาดหวังจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์
2. การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 แต่ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคาดหวังจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์
3. การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านความคาดหวังจากการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01
4. การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์และมีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01
5. ตัวแบบการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01 แต่ไม่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์
6. การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทักษะคิดต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

7. การตลาดเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์แต่มีอิทธิพลทางอ้อมผ่านทัศนคติต่อการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์และผ่านความคาดหวังจากการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

8. ทัศนคติต่อการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังจากการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ และมีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .01

9. ความคาดหวังจากการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์กับทัศนคติต่อการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ แต่ไม่มีอิทธิพลทางตรงต่อพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น

การวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) และการสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion) จากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อหาแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

1.1 การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มน้ำเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“ต้องถือว่าครูหรือบุคลากรของโรงเรียนจริงจังขนาดไหน ทางโรงเรียนควรวางมาตรการเข้มงวดมากกว่านี้ เนื่องจากการลงโทษไม่เด็ดขาด ทำให้นักเรียนกระทำผิดซ้ำแล้วซ้ำอีก” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

“เมื่อพบนักเรียนที่ประพฤติตนไม่สมควรหรือเสี่ยงต่อการกระทำผิด ควรนำตัวมาอบรมพร้อมทำประวัติและแจ้งให้ผู้ปกครองทราบเพื่อแก้ไขปัญห และหากพบว่าเด็กยังกระทำผิดซ้ำ ต้องดำเนินคดีตามกฎหมายแก่ผู้ปกครองตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มน้ำแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนจะต้องมีการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับอย่างจริงจัง มีการตรวจติดตามพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งนำเสนอผลการดำเนินงานเกี่ยวกับพฤติกรรม

นักเรียนต่อที่ประชุมประจำเดือนของผู้บริหาร โรงเรียน คณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครอง ให้ทราบ เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการป้องกันแก้ไขพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนควรประสานขอความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการจัดเจ้าหน้าที่ร่วมออกตรวจสอบดูแลนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เช่น เจ้าหน้าที่จากสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หรือเจ้าหน้าที่ตำรวจ ออกตรวจตรา ร่วมกันตามสถานที่แหล่งมั่วสุมต่าง ๆ” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

“ทราบว่าทางโรงเรียนทุกโรงเรียนมีมาตรการและกฎระเบียบของโรงเรียนที่เข้มงวด อยู่แล้ว ต้องกดดันและดำเนินคดีตามกฎหมายแก่บุคคลที่ขู่งส่งเสริม ช่วยเหลือหรือสนับสนุนให้นักเรียนประพฤติผิดระเบียบตาม พ.ร.บ. คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างเคร่งครัด” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมนักเรียนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า โรงเรียนจะต้องมีการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนและพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างจริงจัง มีการติดตามและประเมินผลพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการร่วมออกตรวจตามแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไขพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

1.2 การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมนักเรียนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“ควรจัดให้มีการอบรมสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตาม พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ในเรื่องการจำหน่ายและการโฆษณาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“การป้องกันแก้ไขทำได้ด้วยวิธีการด้านการประชาสัมพันธ์ ให้ร้านค้าและนักเรียนได้ให้ความร่วมมือร่วมกัน ถ้าหากร้านค้าใดฝ่าฝืนไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย นอกจากจะดำเนินคดีในความผิดที่กระทำนั้นแล้ว มาตรการทางด้านการปกครอง เช่น พักใช้เพิกถอนใบอนุญาตก็อาจช่วยยับยั้งได้อีกทางหนึ่ง” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“ที่ผ่านมาระบุปัญหาเรื่องนี้จะเน้นในเรื่องการประชาสัมพันธ์ และขอความร่วมมือผู้ประกอบการร้านค้าให้มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม โดยไม่ให้ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็ก ซึ่งไม่ได้ผล ดังนั้นควรใช้มาตรการทางด้านกฎหมายนำเรื่องดังกล่าวเข้าที่ประชุมคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ให้พิจารณาสั่งการ” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

“คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดควรแต่งตั้งคณะทำงาน จัดชุดปฏิบัติการติดตามการบังคับใช้กฎหมายต้องดำเนินการสำรวจและตรวจสอบสถานบริการ ร้านค้าจำหน่ายสุรา ร้านจำหน่ายเหล้าปั่น และร้านอาหารที่มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ หากพบมีการฝ่าฝืนกฎหมายต้องดำเนินคดี” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

“ควรจัดให้มีเจ้าหน้าที่มาตรวจตามร้านค้าอย่างน้อยเดือนละครั้ง ทางร้านทำการตรวจบัตรประชาชนก่อนเข้าร้านทุกคน ถ้าอายุไม่ถึงก็ไม่ให้เข้าไปในร้าน ไม่ขายให้เด็กนักเรียนเลยเพราะครูขอร้องไว้เป็นร้านค้าที่อยู่ใกล้โรงเรียน” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2553)

“ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้มงวดกวัดขันว่าร้านไหนขายเหล้าบ้าง แล้วปฏิบัติตามกฎหมายหรือเปล่า ถ้าไม่ปฏิบัติตามก็ดำเนินการอย่างเคร่งครัด หากพบเจอการกระทำความผิดก็ให้ดำเนินการเลย ถ้าไม่มีแหล่งพวกนี้เด็กก็อาจจะไม่สามารถเข้าถึงได้ ก็จะเป็นวิธีสกัดกั้นอีกทางหนึ่ง” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2553)

“ไม่เชียร์เบียร์แก่เด็ก ดูจากหน้าตา ก่อนถ้าดูแล้วน่าจะอายุไม่ถึงก็ไม่พูดเรื่องเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปกติไม่ขายให้กับเด็กนักเรียนเพราะจะเจอะเจอเฉพาะกลุ่มลูกค้าที่มีอายุเท่านั้น ไม่ขายให้กับเด็กและสอบถามอายุก่อนขาย ขอคู่มือบัตรประชาชนทุกครั้ง ทางบริษัทเราเคร่งครัดในการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ถามอายุถ้าอายุไม่ถึง 20 ก็ไม่ขาย เมื่อเห็นเด็กนักเรียนมาซื้อก็ไม่ขายหรืออยู่ในชุดนักเรียนก็ไม่ขาย” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2553)

“ดูจากการแต่งกายรูปร่างลักษณะ สังเกตจากหน้าตาแล้วขอคู่มือบัตรประชาชน สอบถามจากผู้ซื้อ ขายในช่วงเวลาที่กำหนด 11.00 น. ถึง 14.00 น. และ 17.00 น. ถึง 24.00 น.” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการณ์ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดควรจัดให้มีการอบรมสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551

แต่งตั้งคณะทำงานและจัดชุดปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมาย ให้มีเจ้าหน้าที่มาตรวจตามร้านค้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์เป็นประจำและต่อเนื่อง หากพบเจอการกระทำความผิดก็ให้ดำเนินการ อย่างเคร่งครัด รวมทั้งผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายห้ามขาย ให้บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี ตรวจบัตรประชาชนก่อนขาย และต้องขายในเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนด

1.3 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“เสนอว่าการแก้ปัญหาการปล่อยปละละเลยนักเรียน ต้องแก้ที่ต้นเหตุนองปัญหา โดยการดำเนินการให้เป็นรูปธรรมทั้งในระดับครอบครัว หมู่บ้าน และชุมชน” (คณะกรรมการ ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

“ปัญหาของเด็กมาจากครอบครัวที่แตกแยก ครอบครัวไม่ค่อยมีรายได้ สังคมชุมชนก็ จะต้องเข้ามามีส่วนช่วย เนื่องจากพ่อแม่ผู้ปกครองต่างก็ออกไปหาเงินไม่มีเวลาให้กับลูก” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

“การแก้ไขปัญหาคือต้องใช้มาตรการทางด้านสังคม โดยให้พ่อแม่ที่มีจิตสำนึกต่อความ รับผิดชอบ ในบุตร ควรเลี้ยงดูสั่งสอนอบรมให้เป็นคนดี ส่วนมาตรการทางด้านกฎหมายก็ควรจะ เข้มงวดถ้าเด็กที่ผู้ปกครองปล่อยปละละเลยไปกระทำความผิด ควรเข้มงวดเอาผิดกับผู้ปกครอง” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ควรแก้ที่พ่อแม่ต้องมีความรับผิดชอบต่อการเลี้ยงดูลูก บางครั้งถึงแม้ว่าครอบครัว นั้นจะขาดพ่อหรือแม่ หรือพ่อแม่แยกกัน ก็ควรอธิบายให้เด็กเข้าใจถึงความจำเป็นและรับฟังเด็ก คือ หันหน้าคุยกัน ดึงเตือนพูดคุยกับบุคคลในครอบครัวในช่วงเวลาว่าง เช่น การทานข้าวกันพร้อม หน้าพร้อมตากัน” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“พ่อแม่ควรให้เวลากับลูก ๆ บ้าง หาวนว่าง ๆ อยู่ด้วยกัน หาวนพิเศษให้ลูกหน่อย หาวนว่างพาออกไปเที่ยว มันจะมีความผูกพันกันมากขึ้น เพราะไม่เช่นนั้นคำสั่งสอนจะ ไม่มีอิทธิพล ต่อลูก ๆ จะทำให้ลูกไม่เชื่อฟัง หากลูกใช้เวลาส่วนใหญ่กับเพื่อน ๆ คำพูดของเพื่อนจะมีอิทธิพล มากกว่าพ่อแม่ ทำให้ลูกเชื่อเพื่อนมากกว่า ทั้งนี้ทั้งนั้นพ่อแม่จะต้องเป็นแบบอย่างที่ดีกับลูกด้วย” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

“การเลี้ยงดูของผู้ปกครองนั้นสำคัญ คือ ในตัวเด็กมีความอยากรู้ มีความต้องการอยู่ แล้ว และสังคมภายนอกก็ช่วยเด็กด้วย ฉะนั้นถ้าครอบครัวมีความเข้มแข็ง พ่อแม่ให้ความรักความ อบอุ่น เป็นแบบอย่างที่ดี ดูแลเอาใจใส่ลูก มันก็จะแก้ไขปัญหาตรงนี้ได้” (ผู้ประกอบการร้านค้า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า พ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนในการดูแลนักเรียนให้ห่างไกลจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความรักความอบอุ่น ให้การดูแลเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิด ทำคนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีเวลาว่างในการอบรมเลี้ยงดูลูกและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ชุมชนและสังคมก็มีส่วนในการปกป้องนักเรียนจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.4 ปัจจัยเชิงสาเหตุตัวแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการ สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“เริ่มจากที่บ้าน พ่อแม่ผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดี และชี้ตัวอย่างพินัยอันตรายที่เกิดจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รวมถึงชี้ตัวอย่างที่ดีของบุคคลที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้ลูกได้เห็น” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

“เอาจุด เอาครอบครัวมาเป็นแบบอย่าง เอาบุคคลรอบข้างตัวเด็กขัดเกลาจากสิ่งที่ไม่ดี ที่เด็กจะไปซึมซับได้ให้เข้ามาเป็นฝ่ายธรรมะ ไม่ว่าจะเป็นครอบครัว การรณรงค์ การเป็นแบบอย่างของพ่อแม่” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

“รณรงค์ให้ความรู้ โดยให้ผู้ใหญ่ในสังคม ผู้ปกครอง หรือบุคลากรทางการศึกษาทำเป็นแบบอย่างที่ดี ห้ามนำสุราในงานบุญ ให้นำน้ำหวานมาแทนเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ให้เขารู้ถึงผลเสียของการดื่มและผลที่จะตามมาทั้งสุขภาพและสังคม” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“ชุมชนมีบทบาทอย่างมาก เช่น จดเหล่าเข้าพรรษา เวลาถึงงานเลี้ยงในชุมชนก็ให้ลดเรื่องของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ห้ามนำเหล้าเข้าวัด ห้ามขายห้ามดื่มสุราในวัด งานศพงานเลี้ยงต่าง ๆ ก็ให้ปลอดเหล้า” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายกับชุมชนในการเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับเด็ก กิจกรรมรณรงค์ให้ความรู้เกี่ยวกับการต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในโรงเรียนและชุมชนรอบ โรงเรียน เช่น บ้านปลอดเหล้า ชุมชนปลอดเหล้า” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่น สรุปว่า พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในสังคม และบุคลากรในโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดีที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้นักเรียนเห็น โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายกับชุมชนในการ

รณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทั้งในโรงเรียนและชุมชนรอบโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมงานเลี้ยงต่าง ๆ ในวัดและชุมชนควรเป็นกิจกรรมปลอดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

1.5 การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“นักเรียนส่วนใหญ่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพราะอยากมีเพื่อน จึงถูกชักจูงจากกลุ่มนักเรียนที่ดื่มให้เข้ามาดื่ม ส่วนมากจะเป็นเด็กนักเรียนที่มีปัญหาทางครอบครัวอยู่ที่สถาบันครอบครัว เพราะถ้าสภาพในครอบครัวมีความสุข เด็กก็จะไม่ออกจากบ้านไปเที่ยว หรือ ไปคบเพื่อนที่ไม่ดี” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2553)

“นักเรียนส่วนใหญ่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ จนเป็นค่านิยม และคิดจนเป็นนิสัย การแก้ไขปัญหาคือให้ครอบครัวและโรงเรียนดูแลเด็กอย่างใกล้ชิด เพื่อป้องกันเพื่อนที่ไม่ดี” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนควรปลูกฝังการเข้าใจชีวิตที่ปลอดภัยในการคบเพื่อน ให้มีทักษะชีวิต รู้จักการปฏิเสธจากเพื่อนที่ไม่ดี และให้ครูสร้างเสริมความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์สถานการณ์ที่เป็นตัวอย่างไม่ดีในการคบเพื่อนไม่ดี” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการแสดงออกที่หลากหลายตามความถนัดและความชอบของนักเรียน รวมทั้งการสร้างวินัยให้กับนักเรียน” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ควรจัดอบรมสัมมนาครูแนะแนวหรือครูที่ปรึกษาร่วมกับผู้ปกครองของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียนหรือห้องเรียน ในการแลกเปลี่ยนข้อมูล สร้างความรู้และการมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายนักเรียนร่วมกัน ให้เกิดการเรียนรู้ แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อให้ห่างไกลจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า ครอบครัวและโรงเรียนมีส่วนปกป้องนักเรียนจากการคบเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยทั้งผู้ปกครองและครูจะต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับ

นักเรียน สร้างความมีวินัยในตนเอง สร้างเครือข่ายนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งจัดอบรมครูและผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนร่วมกัน

1.6 การตลาดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดัดแปลงเครื่องดัดแปลง

แอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“ที่จริงประเทศเราน่าจะยกเลิกห้ามขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์เลย ภาษีที่เราได้มันไม่คุ้มกับความเสียหายที่เกิดขึ้น กลุ่มเล็ก ๆ ของเรามองว่าได้ไม่คุ้มเสีย สิ่งที่เราได้กับสุขภาพประชาชนที่ต้องเสียไป อุบัติเหตุที่มันเกิดขึ้น ทั้งทรัพย์สินและการรักษาพยาบาล เสียมากกว่าภาษีที่ไปเก็บมา มันได้ไม่คุ้มเสีย” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

“ร้านค้าไม่ควรแสดงสินค้าที่เป็นเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ให้เด่นเกินไป เพราะจะเป็นการกระตุ้นให้เด็กอยากลอง ร้านไหนฝ่าฝืนกฎหมาย ก็ให้ดำเนินคดีตามกฎหมาย” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

“ควรจัดอบรมเจ้าหน้าที่ให้มีความเข้าใจในข้อกฎหมายดังกล่าวอย่างชัดเจน และควรประชาสัมพันธ์ให้ร้านค้าให้ความร่วมมืออย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง ถ้าหากยังมีการฝ่าฝืนต้องบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวดต่อไป” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“ใช้มาตรการทางด้านกฎหมาย ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยมีคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัดอุบลราชธานีเป็นเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ แก้ไขปัญหาโดยมาตรการทางด้านกฎหมายและสังคม ไม่ให้มีป้ายโฆษณาชักจูงใจควบคุมการเข้าถึงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ เช่น จำกัดอายุ เวลา สถานที่ดื่มและขาย” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“เจ้าหน้าที่ของรัฐผู้มีหน้าที่ตามพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ต้องทำหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ทั้งการควบคุมการผลิต การนำเข้า การขาย การโฆษณา และการบริโภคเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2553)

“คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัดควรสร้างเครือข่ายกับภาคประชาชน ชุมชนและทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในเฝ้าระวังและการบังคับใช้กฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 อย่างจริงจัง เช่น ควบคุมการโฆษณา ควบคุมการจัดจำหน่าย” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

“ขอความร่วมมือจากสถานศึกษา เครือข่ายภาคประชาชน ให้ช่วยสอดส่องดูแล แจ้งข้อมูลเกี่ยวกับบุคคล สถานที่ และแหล่งต่าง ๆ ที่กระทำการฝ่าฝืนกฎหมายตาม พ.ร.บ. ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อดำเนินการตามกฎหมาย” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดควรประชาสัมพันธ์สร้างเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการให้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งการควบคุมนำเข้า ควบคุมการขาย จำกัดการโฆษณา และควบคุมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง

1.7 ทักษะคิดต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้ “การแก้ไขทัศนคติของเด็กนั้น ผู้ปกครองนั้นเป็นปัจจัยเริ่มต้นที่จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมดีหรือไม่ดี ขึ้นอยู่กับคนในครอบครัว ส่วนเพื่อนเป็นปัจจัยส่งเสริม ครูหรือทางโรงเรียนก็ควรให้ความรู้แก่เด็กให้มาก ๆ” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

“การแก้ไขความรู้สึกรักของเด็กที่มีต่อการดื่มนั้น ต้องแก้ไขที่ตัวเด็ก ต้องให้ความรู้กับเด็ก เช่น จัดทำโครงการครู 5 นาที โดยให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปอบรมให้ความรู้ความเข้าใจแก่เด็กนักเรียนในโรงเรียนต่าง ๆ เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของการดื่มสุรา” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“ต้องอบรมนักเรียนถึงโทษของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีผลเสียอย่างไร เริ่มจากรัฐบาลต้องห้ามผลิตบุหรี่ เหล้า เพราะทางร้านก็ไม่ได้กำไรอยู่แล้ว ผู้ปกครองควรสอดส่องดูแล ดักเตือนไม่ขายให้นักเรียนนักศึกษา ทางร้านไม่เคยขายให้นักเรียนนักศึกษา” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 16 ตุลาคม 2553)

“ต้องให้เขารู้จักโทษ แล้วก็พาเขาไปดูว่านี่แหละโทษจากการดื่มสุรา อย่างเช่นพาไปโรงพยาบาล พาไปดูคนที่ประสบอุบัติเหตุจากการดื่มสุรา ดื่มสุราแล้วตาย ให้เขาได้ดูศพข้างสภาพหัวแตกแขนหักขาขาดบ้าง รถที่ขี่มาใหม่ ๆ พังบ้าง ต้องไปคูที่โรงพยาบาลกำลังต่อแขนต่อขาอยู่ เหตุการณ์อุบัติเหตุสด ๆ จากการดื่มสุรา” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“พาเขาไปทำงานอาสาไปเป็นจิตอาสาช่วยเก็บศพที่คัมสุราแล้วเกิดอุบัติเหตุ พวกคัมสุราทะเลาะวิวาทฟันแทงกัน ก็เข้าไปช่วยรักษาพยาบาลพวกนี้ เพราะเด็กจะเกิดจิตสำนึก” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องคัมแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนควรจัดกิจกรรมหรือหาสถานที่ให้เด็กนักเรียนได้แสดงความสามารถที่เด็กนักเรียนชื่นชอบและต้องการ สร้างจิตสำนึกใหม่ให้กับนักเรียนทุกคนให้มีทัศนคติที่ดีต่อกัน ปลุกฝังค่านิยมในเชิงสร้างสรรค์ ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวมร่วมกัน ในลักษณะที่เป็นจิตสาธารณะ เพื่อการกุศล” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องคัมแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า โรงเรียนและผู้ปกครองมีส่วนสำคัญในการปลุกฝังทัศนคติ ค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษจากการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมเสริม เช่น โครงการครู 5 นาที ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปให้ความรู้กับนักเรียน จัดกิจกรรมที่นักเรียนชื่นชอบ ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับโทษและพิษภัยจากการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ เช่น กิจกรรมจิตอาสา การศึกษาดูงานในโรงพยาบาล เป็นต้น

1.8 ความคาดหวังจากการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“ให้ความรู้และความเข้าใจแก่นักเรียนให้ทราบถึงพิษภัยจากการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ รวมทั้งการปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ค่ายธรรมะ กิจกรรมสร้างเสริมจริยธรรมคุณธรรม ให้พระมาสอนในโรงเรียน” (ผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องคัมแอลกอฮอล์, สัมภาษณ์, 17 ตุลาคม 2553)

“จัดกิจกรรมมุ่งเน้นการสร้างทัศนคติและค่านิยมในทางที่ถูกต้อง ร่วมกับระบบการแนะแนวที่จะวิเคราะห์ระดับความคาดหวังหรือพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน และมีการเรียนการสอนที่จะเหมาะสมในการปรับเปลี่ยนแนวความคิดของเด็กนักเรียน” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องคัมแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 13 ตุลาคม 2553)

“สร้างแกนนำเยาวชนต้นแบบที่ไม่คัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ เพื่อขยายผลกิจกรรมและสร้างเยาวชนต้นแบบ สร้างกิจกรรมชมเชยยกย่องผู้ที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องคัมแอลกอฮอล์ เช่น การจัดเวทีกิจกรรมปลอดเครื่องคัมแอลกอฮอล์ สนับสนุนกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา โครงการปลอดเหล้าชีวิตมีสุข” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องคัมแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 14 ตุลาคม 2553)

“จัดกิจกรรมร่วมรณรงค์และเฝ้าระวังในกลุ่มนักเรียนที่เสี่ยง เพื่อสร้างรูปแบบความร่วมมือกับทุกภาคส่วนเพื่อสร้างความตระหนักของนักเรียน และสถานศึกษาต้องร่วมมือ

อย่างจริงจัง โดยการใช้สื่อโฆษณาที่เป็นสิ่งที่เด็กชอบในตัวบุคคล ว่า ถึงเขาไม่ดื่มสุราก็มีความกล้าพอที่จะทำในสิ่งต่างๆ แล้วประสบความสำเร็จในชีวิตได้” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 19 ตุลาคม 2553)

“สร้างเครือข่ายระหว่างครู ผู้ปกครอง และภาคเครือข่ายอื่น ๆ ในการมีส่วนร่วมป้องกันแก้ไขพฤติกรรมเด็กไม่ให้มีส่วนไปเกี่ยวข้องกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมทางเลือกที่หลากหลายให้กับนักเรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ตามความสนใจและความถนัด เป็นกิจกรรมที่นักเรียนจะได้นำมาใช้เป็นแรงบันดาลใจหรือแบบอย่างที่ดี” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 20 ตุลาคม 2553)

“ขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศ แพร่ภาพหรือข่าวสารเกี่ยวกับโทษที่เกิดจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรบูรณาการอย่างต่อเนื่อง และจริงจัง เพื่อดำเนินการในการสร้างค่านิยมที่ดีให้กับเด็กนักเรียน” (คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด, สัมภาษณ์, 15 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสัมภาษณ์ได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง สร้างแกนนำเยาวชนบุคคลต้นแบบที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปลุกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ค่ายธรรมะ กิจกรรมสร้างเสริมจริยธรรมคุณธรรม ให้พระมาสอนในโรงเรียน จัดกิจกรรมทางเลือกที่เหมาะสมและหลากหลายให้กับนักเรียน รวมทั้งขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนและทุกหน่วยงานในการสร้างค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน

สรุปแนวทางป้องกันพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ดังนี้

1. การป้องกันการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยโรงเรียนจะต้องมีการบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนร่วมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างจริงจัง มีการติดตามและประเมินผลพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งการประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการร่วมออกตรวจตามแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไขพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

2. การป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ โดยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์จังหวัดควรจัดให้มีการอบรมสร้างความรู้และความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และผู้ประกอบการที่จำหน่ายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ เกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 แ่่งดั่งคณะทำงานและจัดชุดปฏิบัติการบังคับใช้กฎหมาย ให้มีเจ้าหน้าที่มาตรวจตามร้านค้าเครื่องดืมแอลกอฮอล์เป็นประจำและต่อเนื่อง หากพบเจอการกระทำความผิดก็ให้ดำเนินการอย่างเคร่งครัด รวมทั้งผู้ประกอบการร้านค้าเครื่องดืมแอลกอฮอล์ต้องปฏิบัติตามกฎหมายห้ามขายให้บุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี ขอคูบัตรประชาชนก่อนขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และต้องขายในเวลาที่ถูกกฎหมายกำหนด

3. การส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนให้ห่างไกลจากเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความรักความอบอุ่น ให้การดูแลเอาใจใส่ลูกอย่างใกล้ชิด ทำตนให้เป็นแบบอย่างที่ดี มีเวลาว่างในการอบรมเลี้ยงดูลูกและทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ชุมชนและสังคมก็มีส่วนร่วมในการปกป้องนักเรียนจากเครื่องดืมแอลกอฮอล์

4. การเป็นตัวแทนหรือแบบอย่างที่ดี โดยพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในสังคมและบุคลากรในโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดีที่ไม่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ให้นักเรียนเห็น โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายกับชุมชนในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านเครื่องดืมแอลกอฮอล์ทั้งในโรงเรียนและชุมชนรอบโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมงานเลี้ยงต่าง ๆ ในวัดและชุมชนควรเป็นกิจกรรมปลอดเครื่องดืมแอลกอฮอล์

5. การป้องกันการสนับสนุนจากเพื่อนที่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ โดยครอบครัวและโรงเรียนมีส่วนปกป้องนักเรียนจากการคบเพื่อนที่ดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ ทั้งผู้ปกครองและครูจะต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด เสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน สร้างความมีวินัยในตนเอง สร้างเครือข่ายนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้แบ่งปันช่วยเหลือซึ่งกันและกัน รวมทั้งจัดอบรมครูและผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนร่วมกัน

6. การป้องกันการส่งเสริมการขายเครื่องดืมแอลกอฮอล์ โดยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์จังหวัดควรประชาสัมพันธ์สร้างเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้กับเจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการให้รับรู้และเข้าใจอย่างทั่วถึง สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ประกอบการในการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งการควบคุมนำเข้า ควบคุมการขาย จำกัดการโฆษณา และควบคุมการบริโภคเครื่องดืมแอลกอฮอล์ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง

7. การสร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อการดืมเครื่องดืมแอลกอฮอล์ โดยผู้ปกครองและโรงเรียน

มีส่วนสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมเสริม เช่น โครงการครู 5 นาที ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปให้ความรู้กับนักเรียน จัดกิจกรรมที่นักเรียนชื่นชอบ ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับโทษและพิษภัยจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น กิจกรรมจิตอาสา การศึกษาฐานในโรงพยาบาล เป็นต้น

8. การป้องกันความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยโรงเรียนควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง สร้างแกนนำเยาวชนบุคคลต้นแบบที่ไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปลูกฝังจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ค่ายธรรมะ กิจกรรมสร้างเสริมจริยธรรมคุณธรรม ให้พระมาสอนในโรงเรียน จัดกิจกรรมทางเลือกที่เหมาะสมและหลากหลายให้กับนักเรียน รวมทั้งขอความร่วมมือจากสื่อมวลชนและทุกหน่วยงานในการสร้างค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน

2 การสนทนากลุ่ม เพื่อหาแนวทางป้องกันพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ตามปัจจัยเชิงสาเหตุที่มีอิทธิพลต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้ดังนี้

2.1 การไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“ก่อนอื่นต้องคิดถึงธรรมชาติของเด็กในวัยนี้ว่าถ้าฝืนกฎระเบียบอะไรเล็กๆ น้อยๆ ได้ถือว่าเป็นฮีโร่ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาควรจัดตั้งสภาเด็กในโรงเรียน จัดกิจกรรมให้เพื่อนกลุ่มดีช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพราะด้วยวัยที่เท่ากันจะเข้าใจธรรมชาติ และความต้องการที่เหมือนกัน” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“เพราะเด็กจะพูดอยู่เสมอว่าภูมิใจไว้แหก คุณจะมีกฎขนาดไหนฉันก็จะแหก ถ้าผมแหกได้ก็จะเป็นสิ่งที่ท้าทายกับตัวผมมาก ผมประสบความสำเร็จ ผมชนะแหกกฎได้ เพื่อนยอมรับ ดังนั้นต้องสร้างวินัยให้กับเด็ก” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“จัดกิจกรรมให้เด็กได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ถ้าเด็กไม่ได้มาทำกิจกรรมเด็กก็จะเอาเวลาว่างไปยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติดได้ โครงการวันเด็กพบพระจะกำหนดให้ทุกบ้ายวันศุกร์เป็นวันว่าง แล้วนิมนต์พระมาที่โรงเรียนให้เด็กได้เรียนรู้ศีลธรรมจากพระ” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“อีกบางประเภทคือ เด็กมาโรงเรียนแต่ไม่เข้าเรียนอยู่ตามห้องสมุดบ้าง ตามที่ต่าง ๆ บ้าง เด็กไม่ชอบเรียน พบว่าเด็กอ่านหนังสือไม่ออก ครูหรือฝ่ายวิชาการจะต้องช่วยเหลือเด็ก ต้องมี

ระบบการส่งต่อเด็กไปยังหน่วยงานอื่น เช่น ระบบการศึกษาพิเศษ หรือการศึกษานอกระบบ คือเราไม่ได้เอาเด็กออกจนแต่ต้องมีระบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“บางทีเด็กอ่านหนังสือไม่ออก แต่ว่าเป็นเด็กไม่เกเรนะ ครูไม่รู้ครูก็ไล่เขาหนีออกจากห้อง เขาก็ไม่สนใจเขาหนีออกไปอยู่ที่สถานีตำรวจ เดินชมวิวรอบสถานีตำรวจ พอตกเย็นเขาก็เดินกลับบ้าน ครูไม่เข้าใจบางทีถึงโทษเขารุนแรง ผู้ปกครองอาจไม่คาดหวังให้เด็กเก่ง เพียงแค่ให้เด็กอยู่ในสังคมให้ได้ ครูไล่เขาหนีไม่ได้ ครูต้องดูแลเขา ฉะนั้นครูก็ควรจัดสังคมในโรงเรียนให้นักเรียนอยู่ได้” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“จัดเวทีให้เขามีกิจกรรมการแสดงออกที่เขาชอบ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน เด็ก ๆ ได้เรียนเป็นกลุ่มก็มีความสุขได้ช่วยกัน โดยกระบวนการกลุ่มนั้นคะแนนที่ได้จะเป็นคะแนนเฉลี่ยของทั้งกลุ่ม สมมติว่าคนนี้ได้ห้าคนนี้ได้สิบก็เอามาหารรวมกันทุกคนก็จะได้คะแนนเท่ากัน ดังนั้นทุกคนจะได้ช่วยกัน” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“แต่ละห้องจะมีครูอยู่สองคน ครูหนึ่งคนจะเป็นที่ปรึกษาเด็กอยู่ประมาณ 15 ถึง 20 คน ก็จะรู้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็กทุกอย่าง ครูต้องวิเคราะห์สังเกตเด็กคนนี้เป็นอย่างไร ไปที่อยู่พ่อแม่เขา ว่าเขาอยู่อย่างไร สถิติปัญหาเขาเป็นอย่างไร ก็ครูจะต้องรู้จักเด็กเป็นรายบุคคล รู้ทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม และครอบครัวของเขา นี่คือระบบดูแลช่วยเหลือ” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“มีการ ไปเยี่ยมบ้านพบผู้ปกครอง แล้วก็จะมาคัดแยกเด็กว่าเด็กคนไหนอยู่กลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยง กลุ่มมีปัญหา ถ้าพบว่าเด็กมีปัญหา ถึงเราจะแก้ไขไม่ได้ เราเป็นครูเราก็ต้องมีหน้าที่ในการแก้ไขเด็ก จะไปหวังว่าแก้ไขแล้วมันจะต้องได้ก็คงเป็นไปไม่ได้ เราต้องเริ่มแก้ไขเสียก่อน ถ้ายังไม่เริ่มแก้ อ่านเปอร์เซ็นต์ก็แก้ไขไม่ได้ แต่ถ้าเราเริ่มแก้แล้วได้กลับมาหนึ่งคนก็ดีแล้ว” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“เรื่องของการหนีเรียน คือครูที่สอนเด็กก็ต้องเช็คเด็ก โทรบอกผู้ปกครอง ถ้าเจอเด็กไม่เข้าเรียนต้องรีบแก้ปัญหาทันที เอาเด็กมาคุยเลย ถ้ายังหนีเรียนอีกให้เอาผู้ปกครองมานั่งคุยพร้อม กับตัวนักเรียน คือถ้าเจอปัญหาปุ๊บให้รีบแก้ก็จะแก้ไขได้” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ต้องมีการลงโทษนักเรียนที่ฝ่าฝืน และปรับเป็นเงินคดิละเท่าไร ให้คณะกรรมการโรงเรียนจัดการ ให้หัวหน้าห้องเขียนชื่อส่งครูที่ปรึกษาดักเตือนก่อนแล้วจึงพิจารณาโทษต่าง ๆ นอกถึงผู้ปกครองให้รับรู้ ให้โรงเรียนจัดเวรยามอย่างเข้มข้น ตรวจสอบที่เด็กชอบไปบ่อย ๆ ถ้าใคร

หลบเรียนเกิน 3 ครั้ง ให้ไม่ผ่านในรายวิชา ให้ไปเก็บขยะ ไปทำความสะอาด” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ควรมีงบประมาณสนับสนุนด้านการป้องกันนักเรียนที่ไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน เช่น สร้างรั้วรอบ โรงเรียนที่เข้มแข็ง จ้าง รปภ. เพื่อช่วยเหลืออาจารย์ซึ่งมีจำนวนไม่เพียงพอ ควรจะไปกับการสร้างค่านิยมที่ดีให้กับเด็กนักเรียน” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า โรงเรียนควรจัดตั้งสภาเด็กในโรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการสร้างวินัยและค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ให้เด็กได้เรียนรู้ศีลธรรมจากพระจักรระบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน มีกิจกรรมการแสดงออกที่นักเรียนชอบ ครูต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกคนทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม และครอบครัวของนักเรียน มีการไปเยี่ยมบ้านและพบผู้ปกครองนักเรียน หากพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนต้องแจ้งผู้ปกครองให้ทราบเพื่อหาทางป้องกันแก้ไขร่วมกัน

2.2 การเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการค้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“เด็กที่แอบไปดื่มก็จะมียู 2 ประเภท คือ 1) นักร้องไว้ที่บ้านคนใดคนหนึ่ง พ่อแม่เป็นข้าราชการอยู่ต่างอำเภอแล้วมาซื้อหรือเช่าบ้านให้เด็กอยู่ เด็กที่มาเช่าพักอยู่ก็จะชวนเพื่อนไปดื่มกัน เด็กที่อยู่หอพักหรือเช่าบ้านจะมั่วสุมทั้งนั้น และ 2) ตามร้านสนุกเกอร์ใกล้โรงเรียน และร้านอาหาร ร้านก๋วยจั๊บ ร้านอาหารตามสั่ง ขายตามสั่งแต่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ด้วย เด็กกินก๋วยจั๊บสุบหรือด้วยดื่มด้วย แต่ร้านเกมจะไม่ค่อยเห็น” (ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา, สทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ที่พบมากคือพวกร้านอาหารตามสั่ง ร้านก๋วยจั๊บ ที่มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ก็ต้องแก้ปัญหาที่ร้านพวกนี้ให้เกิดจิตสำนึกว่าสิ่งที่พวกเขาทำนั้นมันผิด พวกขายเหล้าขายสุราให้เด็ก ชุมชนต้องช่วยดูแลร้านค้า ถ้าเห็นว่าร้านไหนทำผิดก็แอดไลน์ไปซื้อของร้านนี้ ให้สังคมเฝ้าระวังร่วมกัน” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“การที่ครูไปตรวจแต่ละครั้งก็ไม่รู้ว่าจะมีความปลอดภัยมากน้อยแค่ไหน เพราะเราก็ไปก่อกวนเขา เขาก็มองหน้าเราเขาไม่พอใจแน่นอน ครั้งสองเราไม่กล้าเข้าไปแน่นอน ต้องให้ตำรวจสายตรวจออกมาตรวจบ่อย ๆ ให้ตำรวจมาขบถรอบ ๆ โรงเรียน ช่วยให้ครูกับชาวบ้าน

ไม่ไปทะเลาะกัน อย่างน้อยชาวบ้านหรือนักเรียนก็จะกลัวตำรวจมากกว่า” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ให้เจ้าหน้าที่กวาดขันจับกุมร้านจำหน่ายสุราที่อนุญาตให้เด็กนักเรียนเข้าไปดื่มเที่ยวอย่างจริงจัง ให้สัมฤทธิ์ผลตามกฎหมาย” (ผู้ปกครองนักเรียน, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ออกกฎหมาย ร้านไหนที่ขายเหล้า บุหรี่ให้กับนักเรียน ให้ปิดร้านนั้นไปเลย” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“เคยเชิญผู้ประกอบการร้านค้าเข้ามา และมีหนังสือขอความร่วมมือกับเขาอยู่ ขอว่าอย่าขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็ก แต่เขาก็ไม่ค่อยจะปฏิบัติตาม แต่เชิญเขาก็มา มันเป็นจิตสำนึกของเขา โรงเรียนก็ใช้มาตรการทางศาสนาสั่งคมออกประกาศว่าร้านค้าไหนให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ร้านค้าไหนไม่ให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน ก็ประกาศให้ทราบ โดยทั่วกัน” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ชุมชนจะมีบทบาทอย่างมากและให้ชุมชนมีบทบาทร่วมด้วย อย่างหนึ่งที่มีก็จะเจอคือตลาดนัดในวัดที่มีการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ตรงนี้ก็น่าจะเป็นปัญหา พวกเรารู้ พวกขายก๋วยเตี๋ยวก็ขายเบียร์กระป๋อง โรงเรียนต้องร่วมมือกับชุมชนรอบโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการป้องกันการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับนักเรียน” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ร่วมเป็นคณะกรรมการคณะทำงานร่วมกับจังหวัด สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดและสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ในการตรวจติดตามสถานบริการให้เป็นไปตามระเบียบกฎหมาย อย่างเช่นไปเจอร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับเด็ก ก็ต้องจับกุมว่ากันไปตามระเบียบ แต่ถ้าเป็นร้านค้ามาตรฐาน เช่น เซเว่น อย่างนั้นเขาปฏิบัติตามกฎหมาย เด็กไปซื้อเขาก็ไม่ขาย ไม่ถึงเวลาเขาก็ไม่ขาย” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า โรงเรียน ผู้ประกอบการหอพัก ผู้ประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีส่วนในการป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยโรงเรียนจะต้องขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนรอบโรงเรียนให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ห้ามขาย จำหน่าย จำก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับนักเรียน หรือบุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี และผู้ประกอบการหอพักห้ามให้นักเรียนมาว่าสุมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามหอพัก และ โรงเรียนจะต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และตำรวจภูธรจังหวัด ให้ดำเนินการตรวจตามสถานประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง เพื่อบังคับใช้กฎหมายและเฝ้าระวังการเข้าถึง

แหล่งซื้อขายเครื่องเค็มแอลกอฮอล์ของนักเรียนตามจุดเสี่ยงต่าง ๆ เช่น ร้านสนุกเกอร์ ร้านอาหารตามสั่ง รถเร่หรือตลาดนัดที่มีการขายเครื่องเค็มแอลกอฮอล์ เป็นต้น

2.3 การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัวมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องเค็มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“เพราะคิดว่าตัวเองไม่มีใครรัก จึงไปกินเหล้ากับเพื่อน ๆ ขาดความอบอุ่น จึงหาทางออกคือ กินเหล้า” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“คงปฏิเสธไม่ได้ว่าเพื่อน ๆ มีอิทธิพลต่อเด็กมาก ถ้าอย่างนั้นพ่อแม่ก็ควรทำตัวเป็นเหมือนเพื่อนให้กับลูก เมื่อลูกไปทำผิดอะไรมา เด็กก็จะกล้าเล่าให้พ่อฟัง ทั้ง ๆ ที่พ่อโหดมากเป็นทหาร ที่กองร้อยทำตัวอีกแบบหนึ่ง พอกลับมาบ้านก็ทำตัวอีกแบบหนึ่ง ทำตัวเป็นเพื่อนของลูก” (ผู้ปกครองนักเรียน, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“เด็กที่มีปัญหาส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่ไม่สมบูรณ์ เด็กไม่ได้อยู่กับพ่อกับแม่ ต้องอยู่กับตากับยาย ครอบครัวแตกแยก พ่อไปมีเมียใหม่ แม่ไปมีผัวใหม่ ต้องทำให้เด็กอยู่คนเดียว เด็กกลุ่มนี้แหละคือเด็กที่มีปัญหา ไม่มีตัวอย่างที่ดีและไม่มีใครมาควบคุมเขา เขาก็ทำตามที่เขาเห็น ชักชวนให้ทำ แต่ถ้ากลุ่มที่ครอบครัวอยู่พร้อมหน้าแล้วจะ ไม่ค่อยมีปัญหาปัญหานะน้อย ถ้ามีปัญหา ก็จะแก้ไขได้ทัน” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“เวลาประชุมผู้ปกครอง โรงเรียนก็ต้องให้ความรู้ที่ผู้ปกครองทำมาหากินทุกวันนี้ก็เพื่อลูก ถ้ามีแต่หาเงินแต่ต้องเสียลูกไปแล้วจะหาเงินไปเพื่ออะไร ฉะนั้นต้องเอาลูกเราไว้ก่อน หากินก็หากินไปแต่อย่าลืมกลับมาดูแลลูกด้วย” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ตรงนี้ถ้าเป็นไปได้ถ้ามีโครงการของหมู่บ้านที่จะอบรมความรู้ในการเลี้ยงดูบุตรหลานในชุมชน คืออย่างน้อย ๆ พ่อแม่ออกไปหาตังค์ก็จริง แต่เพื่อนบ้านชุมชนก็น่าจะมีส่วนร่วมในการดูแลเด็ก พ่อแม่หลังจากกลับมาจากทำงานแล้วต้องหาเวลาพูดคุยกับลูก น่าจะเป็นการฝากบ้านไว้กับชุมชน” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ปัญหาที่เกิดจากผู้ปกครอง ให้ชุมชนคิดว่าลูกของคนอื่นก็เหมือนลูกของเรา มีความเอ็นดูเด็กเหมือน ๆ กัน ให้ทุกคนตระหนักว่าลูกหลานเหมือน ๆ กัน ช่วย ๆ กันดูแลก็จะดี” (ผู้ปกครองนักเรียน, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“โรงเรียนควรจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน ในระดับชั้นเรียนหรือระดับห้องเรียน กำหนดการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองของเพื่อนนักเรียนได้มีส่วนร่วม

ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มาจากครอบครัวที่อบอุ่นและไม่อบอุ่น เช่น เครือข่ายผู้ปกครองประจำห้องเรียน โครงการฝากบ้านไว้กับชุมชน” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“เครือข่ายผู้ปกครองนักเรียนในห้องเดียวกันจะเป็นลูกคุณทั้งหมด ในห้องนั้นให้ผู้ปกครองรู้เบอร์โทรศัพท์กันหมดทุกคน ช่วยกันเป็นหูเป็นตาลูกและเพื่อน พอเพื่อนลูกมาบ้านเราก็ดูแลให้เหมือนลูกเรา พอลูกเราไปบ้านคนอื่น คนอื่นเขาก็ช่วยกันดูแลและสามารถแก้ปัญหาได้” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ครูต้องรู้ว่าเด็กแต่ละคนเป็นอย่างไร พ่อแม่เป็นใคร ครอบครัวเป็นอย่างไร เด็กขาดทั้งประถมและมัธยมพวกนี้คือผ้าขาว ครูจะทำอะไรเด็กก็จะเป็นอย่างนั้น ต้องสร้างความเข้มแข็งให้กับครูและผู้ปกครองให้ได้” (ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ครูต้องทำหน้าที่เป็นพ่อแม่คนที่สองให้กับนักเรียน ต้องมีกิจกรรมการดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด มีช่องทางให้นักเรียนสามารถติดต่อปรึกษาครูได้ตลอดเวลา รวมทั้งครูสามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนได้ทุกเรื่อง” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“มันจะเป็นความผูกพันระหว่างเด็กกับอาจารย์ การที่เด็กยืนหน้าเสาธงแล้วก็ให้เด็กมาสวดมนต์ไหว้พระนั่งสมาธิก่อนเริ่มเรียน เด็กก็จะรักเราเหมือนพ่อ ตอนเป็นเด็ก ๆ มันยังคิดไม่ได้หรอก มันเป็นการออกแบบระบบความคิดให้เด็ก” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า ครอบครัวและโรงเรียนมีส่วนในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องมีเวลาให้กับลูก ดูแลลูกอย่างใกล้ชิด ทำตัวเป็นเหมือนเพื่อนให้กับลูกได้ปรึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก ครูต้องทำหน้าที่เป็นเหมือนพ่อแม่คนที่สองให้กับนักเรียน สามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนได้ทุกเรื่อง โรงเรียนควรตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน เช่น เครือข่ายผู้ปกครองประจำห้องเรียน โครงการฝากบ้านไว้กับชุมชน เป็นต้น

2.4 ตัวแบบการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“พี่ชวน เพื่อนเลี้ยง คนในครอบครัวก็ดื่ม พ่อแม่ทำให้เห็นจนจินตา ดังนั้นครอบครัวควรหยุดดื่ม เพราะคิดว่าพ่อแม่ดื่มได้ เราดื่มบ้างคงไม่เป็นไร” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“อีกสาเหตุคือผู้ใหญ่มักดื่มสุราเป็นตัวอย่างให้เด็กดู เด็กก็เอาเป็นแบบอย่าง ผู้ใหญ่

“ไม่ควรดื่มให้เด็กเห็น” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ขนาดผม ลูกกับพ่อ พ่อเมาลูกก็ไม่ศรัทธา ประสาอะไรครูกับนักเรียน ขนาดพ่อกับลูกคนที่มีความใกล้ชิด พ่อเมาจากข้างนอกอะอะ โว้ยวาย แล้วพอผมเห็นพ่ออย่างนั้น ผมก็นึกได้ว่าเมื่อก่อนผมเห็นอย่างนั้นแล้ว วันนี้ผมมีลูกผมจะไม่ทำอย่างนั้นให้ลูกผมเห็น” (ผู้ปกครองนักเรียน, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ต้องนำเด็กเข้าสู่ภายในครอบครัว ครอบครัวเป็นสิ่งสะท้อนทุกอย่าง ถ้าอะไรเกิดขึ้นกับครอบครัวตัวเองแล้วเด็กจะกลัว ครอบครัวต้องเป็นแบบอย่างที่ดี เป็นตัวอย่างในด้านดี” (ผู้ปกครองนักเรียน, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ที่จริงแล้วในเรื่องแบบอย่างที่ดีมีค่ามากกว่าคำสอน บางทีเด็กเห็นเรามา นั่งเฮฮาเสียงดัง นั่นคือเด็กได้รับแบบอย่างที่ไม่ดี สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การเลียนแบบ การจัดงานในโรงเรียน และก็มีเด็กมาช่วยในงานเลี้ยงของโรงเรียน เด็กเห็นแน่นอน เด็กเห็นแล้วอยากดื่ม เพราะเขาจะเชื่อมั่นในตัวครู เราถึงพูดว่าพฤติกรรมของครูเป็นส่วนเริ่มพฤติกรรมการเรียนรู้” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ถ้าไม่ให้มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโรงเรียนก็ควรเน้นที่จิตสำนึก ระเบียบและแนวทางปฏิบัติชัดเจนคืออยู่แล้ว กฎระเบียบไม่สามารถเปลี่ยนคนได้เลย ถ้าไม่มีจิตสำนึก” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ต่อไปเราต้องนำเสนอว่าไม่ให้มีการเลี้ยงเหล้าอยู่ในโรงเรียน ย้ายที่เลี้ยงกันใหม่ไปโรงแรม” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“เราต้องเป็นแบบอย่างให้กับนักเรียน ให้คุณครูที่ปรึกษาดูแลอย่างเคร่งครัดใกล้ชิด สนับสนุนนักเรียนที่ดีและสร้างคนต้นแบบอย่างต่อเนื่อง” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ต้องจัดประชุมผู้ปกครองร่วมกับครู ถึงอิทธิพลการเป็นแบบอย่างของบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก ว่ามีผลต่อพฤติกรรมลอกเลียนแบบ และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองและครูในโรงเรียนให้ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“การได้รับการยกย่องชมเชย ขวัญกำลังใจที่เป็นตัวอย่างผู้ที่ดี เราต้องชมเชยนักเรียนต้นแบบ บุคคลต้นแบบ ก็จะเห็นว่าในวัยเดียวกัน เขาเห็นว่าเพื่อนยังทำได้เขาก็จะทำได้ ส่งเสริมต่อการทำได้” (ผู้ปกครองนักเรียน, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนว่า ครูและผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน โรงเรียนควรขอความ

ร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี สนับสนุนนักเรียนค้นแบบ หรือบุคคลต้นแบบ ให้นักเรียนได้ตัวอย่างที่ดีจากเพื่อน ๆ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการประพฤติดี และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนห้ามมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.5 การสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูล ดังนี้

“ในการดื่มครั้งแรกนั้นไม่ชอบเลย รู้สึกว่าเหล้ามีรสชาติขม ดื่มเข้าไปทำให้ปวดหัว และมีความรู้สึกว่ามันเป็นสิ่งไม่ดี ทำให้เมา จากครั้งที่เราเห็นคนอื่นที่ดื่มในเวลาเดียวกันเราก็มีความอยากรู้อยากลองไปด้วย มีความต้องการที่จะมดื่มกับเพื่อน ๆ” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ความรู้สึกเมื่อดื่ม อยากลองดูว่ามันเป็นอย่างไร พอดื่มเข้าไปแล้วก็รู้สึกดี ทำตามเพื่อน เพื่อนชวน แต่เมื่อเพื่อนให้ดื่มก็ดื่ม” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ส่วนใหญ่ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์เพื่อให้ได้รับการยอมรับจากเพื่อน ๆ การแก้ไขปัญหาที่ดีที่สุดคือต้องหักห้ามใจตัวเอง เพราะเพื่อนบังคับเราไม่ได้” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“เวลาดื่มจะรู้สึกสับสน ร้อนเนื้อร้อนตัว ใจไม่อยู่กับเนื้อกับตัว สติเริ่มไม่ครบ เคลิ้ม นิดหน่อย ห้ามเพื่อนไม่ให้ดื่ม ชวนเพื่อนไปเล่นดนตรี กีฬา ชวนเพื่อนไปบ๋าบัด ให้บอกเพื่อนว่าอย่าพาเราไปดกนรกเลย เพราะการคิดเหล้าเหมือนการคณกรก” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ตัวเองก็ต้องรู้จักตัวตนของตัวเองมากกว่านี้ รู้จักปฏิเสธให้เป็น บอกให้รู้ถึงโทษ บอกเหตุผลของการที่เราไม่ดื่ม” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ขณะที่ดื่มผมมีความรู้สึกว่ายากลองดูว่ามันมีความเมามากขนาดไหน พอดื่มแล้วรู้สึกว้าว เวียนศีรษะ อยากจะอาเจียน เหตุผลที่ดื่มเนื่องจากเลี้ยงสังสรรค์ เพื่อนชวน เพื่อนเลี้ยง อยากลองจะแก้ปัญหานักเรียนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ไปดื่มอย่างอื่นแทน หาวเวลาทำอย่างอื่นบ้าง อย่างนี้ถึงแต่สุรารอย่างเดียว” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ผมรู้สึกดีสนุกสนาน เป็นการร่วมสังสรรค์กับเพื่อน ๆ อยากลอง เнга ให้ครูเปี่ยมเบนความสนใจให้กับเด็กนักเรียนไปทางด้านอื่น ๆ จัดกิจกรรมสนุกสนานให้เด็กนักเรียนมีส่วนร่วม เราไม่ต้องทำตามใจเพื่อน ชวนเพื่อนทำอย่างอื่นแทน เช่น เล่นกีฬารอคนตรีดีกว่า” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“เด็กที่คัมก็เข้ารวมกลุ่มกับเด็กที่คัม ส่วนนักเรียนที่ไม่คัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ก็จะได้รับการยกย่องในกลุ่มผู้ใหญ่และจะถูกแยกกลุ่ม ดังนั้นควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน หรือจัดกิจกรรมให้เด็กได้ช่วยเหลือกัน” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สันทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ควรสร้างวินัยให้กับเด็กในช่วงเวลาการเรียนการสอน ให้รู้จักกาลเทศะของการใช้โทรศัพท์ ปัญหาที่มันบานปลายก็มาจากโทรศัพท์นี่แหละ เมื่อเด็กไม่ถูกกันก็จะโทรศัพท์หาเพื่อนจากข้างนอกมาติดกัน ผู้ปกครองมาเห็นรับไม่ได้เลย” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สันทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ปัญหาเกี่ยวกับการคบเพื่อน เราคงไม่สามารถแยกเด็กออกจากกันได้เพราะเด็ก ๆ เขาต้องอยู่ด้วยกัน เราก็สามารถให้ความใกล้ชิด ให้กิจกรรมกลุ่ม ถ้าเขาห่างเหินจากครู ห่างเหินจากโรงเรียน เขาก็จะมีความคิดออกนอกโรงเรียน ถ้าออกข้างนอกไปแล้วเราก็ไม่สามารถควบคุมได้ก็ไม่ว่าจะเกิดอะไรขึ้น ให้เขาอยู่ในโรงเรียน ให้เขาทำกิจกรรมทำในกลุ่มของเด็กนักเรียนนั่นแหละดี” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สันทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า ครูควรให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องคัมแอลกอฮอล์ ใช้กิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ฝึกทักษะในการคบเพื่อน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันสามารถปฏิเสธการชวนคัมจากเพื่อนได้ และสร้างความมีวินัยให้กับนักเรียน

2.6 การตลาดเครื่องคัมแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการคัมเครื่องคัมแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

“การแก้ไขปัญหาคือต้องใช้มาตรการทางด้านกฎหมายบังคับใช้อย่างจริงจัง การแก้ไขปัญหาคือการขายเครื่องคัมแอลกอฮอล์ให้กับเด็กนักเรียน ให้ดำเนินการควบคุมร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องคัมแอลกอฮอล์” (ผู้ปกครองนักเรียน, สันทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ให้มีการบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะการจำหน่าย การกำหนดเวลาซื้อขาย และการโฆษณาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สันทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“กวาดขันจับกุมและดำเนินการตามกฎหมายกับป้ายโฆษณาเครื่องคัมแอลกอฮอล์ที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เพื่อป้องกันมิให้นักคัมหน้าใหม่เกิดขึ้น” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สันทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“เคยคัมแต่หงส์ทอง ชอบในรสชาติหวานนิด ๆ และดื่มคอตที่สุด อร่อยมาก เพราะชอบค่านิยม เมื่อมีงานอะไรก็ตามมักจะคัมสุรา ควรไม่ให้มีการโฆษณาการคัมสุรา ไม่ให้ถูกชักจูงได้ง่าย” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สันทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ไม่ให้มีการโฆษณาเหล้าออกตามสื่อต่าง ๆ ถ้าออกสื่อแล้วก็ควรจะมีคำแนะนำไม่ให้มีการดื่มที่เกี่ยวข้องกับเด็กนักเรียน จะต้องมีการ โฆษณาลดลง อีกทั้งต้องให้เหล้ามีราคาแพงมาก ๆ เด็กที่ต้องใช้เงินมาโรงเรียนก็จะไม่สามารถซื้อได้” (นักเรียนมัธยมศึกษา, สทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ปัญหาพวกนี้เกินขอบข่ายที่ครูและผู้ปกครองจะไปดำเนินการแก้ไขได้ เราทำได้แค่ไม่ให้มาติดประกาศ ไม่ให้มีป้ายโฆษณาเหล้าเบียร์ใน โรงเรียนและบริเวณโดยรอบ หรือไม่ให้มาค้าขายในโรงเรียนเราได้เท่านั้น โรงเรียนอาจจะช่วยในการณรงค์ให้ได้ ไม่ให้มีปฏิทินเกี่ยวกับการโฆษณาเหล้าอยู่ในโรงเรียน เพราะจะเป็นการช่วยเด็ก ซึ่งเป็นหน้าที่ของฝ่ายรัฐที่จะต้องดูแล” (ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา, สทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“เป็นเรื่องของรัฐบาลที่จะต้องดำเนินการ ถ้ารัฐบาลจริงจังก็จะเป็นเรื่องที่ดี เพิ่มภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มากกว่านี้ ให้คำแนะนำแก่เด็กนักเรียน ไม่โฆษณาเหล้าเบียร์ให้กับเด็กและบอกว่าห้ามเด็กกิน” (ผู้ปกครองนักเรียน, สทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ใช้ระบบศูนย์ร้องเรียนเพื่อควบคุมการโฆษณา และห้ามการ โฆษณาที่ล้อแหลมเป็นแบบอย่างในการเชิญชวนดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า รัฐบาลต้องใช้มาตรการทางด้านกฎหมายควบคุมร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควบคุมการจำหน่ายกำหนดเวลาซื้อขาย และการโฆษณาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เพิ่มภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีราคาแพงมาก ๆ เพื่อลดกำลังการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

2.7 บทสรุปต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูลดังนี้

“ธรรมชาติของวัยรุ่น คือความอยากรลอง นิสัยของเด็กทุกคนคืออยากรลอง เห็นผู้ใหญ่กินถึงจะบอกว่ามันไม่ดีแต่คนก็ยังกินอยู่ อยากรลองครั้งเดียวเองไม่เป็นไร” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ผมคิดว่าคนสมัยนี้ต้องมีสุราในงานเลี้ยงต่าง ๆ จนกลายเป็นค่านิยม การจะให้เด็กเลิกดื่มนั้นเป็นเรื่องที่เป็นไปได้ยากมาก ๆ แค่ความอยากรลอง การดื่มส่วนมากมักจะดื่มตามงานต่าง ๆ แต่จะให้หยุดทำหรือหยุดดื่มไม่ได้ การแก้ไขปัญหาไม่ควรหักดิบ เพราะจะไม่ทำอะไรให้ดีขึ้น นอกจากให้เห็นผลที่จะเกิดขึ้นในทันที” (นักเรียนอาชีวศึกษา, สทนากลุ่ม, 12 ตุลาคม 2553)

“ควรกำหนดเนื้อหาหลักสูตรทักษะชีวิตเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจแบบ

เชิงรุกบนพื้นฐานของความตระหนัก มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน/เยาวชน ให้ทราบถึงพิษภัยของเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ว่าเป็นปัจจัยเสี่ยงที่ทำให้เกิดโรคต่าง ๆ ที่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ”

(ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในโทษและภัยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ปลุกฝังค่านิยมและสร้างจิตสำนึกใหม่ให้กับนักเรียน ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“กิจกรรมที่จะช่วยอีกอย่างคือการรณรงค์ ต้องทำกิจกรรมหลาย ๆ อย่าง การจะสร้างจิตสำนึกในเด็กนั้นทำได้ยากมาก แต่การมีกิจกรรมต่าง ๆ ก็จะช่วยให้เด็กพอที่จะดีขึ้นได้” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“จัดกิจกรรมทางเด็กใหม่ ๆ ให้กับนักเรียนตามความถนัดและความสนใจของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์เพื่อให้เกิดความตระหนักและความสำนึกที่ดีให้กับเด็ก” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“กิจกรรมหนึ่งที่จะเสริมเขาได้ คือ กิจกรรมเข้าค่ายธรรมะ ตรงนี้ซัดเกล้าได้ระดับหนึ่ง เพราะว่าถึงแม้คนหนีเรียนหรืออะไรก็ดี เด็กคิดศูนย์ เด็กเกรงดี อย่างน้อยพระท่านก็จะพาเด็กไปปฏิบัติ ตั้งแต่การบวชภาคฤดูร้อน พอเด็กจะออกมาจากวัด ก็ให้เด็กบรรยาย เด็กก็จะร้องไห้กัน แม่นี่ต้องเข้ามาถอดเลย” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ผมว่าเป็นความล้มเหลวของกระทรวงศึกษาธิการ มีช่วงหนึ่งที่มีการเปลี่ยนแปลงเอาคำว่าวัดออกจากโรงเรียน คุณธรรมศีลธรรมของนักเรียนก็ต่ำลง แล้วพอมานับปัญหาที่เกิดขึ้นในทุกวันนี้ กระทรวงจึงมาสนับสนุนว่าให้พระเข้ามาสอนในโรงเรียนได้ เกิดความไม่ต่อเนื่อง ถ้ามีการทำอย่างต่อเนื่องคุณธรรมจริยธรรมก็จะดีกว่านี้” (ครู โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ทุกวันนี้เขาให้อำนาจของโรงเรียนแล้วล่ะ เราทำหลักสูตรของเราได้ เราก็มีปัจจัยให้พระ ขึ้นกับว่าเราจะจัดอย่างไร ครูสอนพุทธศาสนาแต่เด็กก็ไม่เชื่อ ต่อไปก็ต้องสอนแบบเข้มข้นนำไปสู่การปฏิบัติ การที่จะให้เด็กปฏิบัติ เช่น การสวดมนต์หรือการทำสมาธิ ถ้าหากทำไม่ต่อเนื่องเด็กมันก็ลืม ฉะนั้นทำอย่างไร โครงการนี้จึงจะเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง” (ผู้บริหาร โรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า โรงเรียนควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างความ

ตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในโทษและภัยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดเนื้อหาหลักสูตรทักษะชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดี สร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียนไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมทางเลือกใหม่ ๆ ให้กับนักเรียนตามความสนใจและความถนัด เพื่อให้ให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

2.8 ความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ผู้ให้ข้อมูลจากการสนทนากลุ่มส่วนใหญ่ให้ข้อมูล สรุปได้ดังนี้

“เคยถามเด็กในงานวัดว่าทำไมต้องทำตัวแบบนี้ เด็กก็ตอบว่าทำตัวแบบนี้ได้หญิง คือเด็กทำตามกระแสนิยมที่คิดว่ามันเท่ กินแล้วหญิงจะชอบ การแก้ไขเป็นเรื่องที่ยากเพราะเป็นทัศนคติเป็นค่านิยมของเขา ถ้าเราเปลี่ยนเขาได้ว่าสิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งไม่ดีไม่ถูกต้อง ถ้าเขามีทัศนคติในทางที่ดีทางบวกก็จะนำไปสู่การปฏิบัติ” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ต้องเปลี่ยนที่ความรู้สึกตรงนั้น ซึ่งเป็นเรื่องยากในสังคมทุกวันนี้ในกรณีที่ไปปรับเปลี่ยนความคิดของเด็ก ซึ่งคนที่เขาจะฟังนั้นจะต้องเป็นคนที่เขาศรัทธา ง่ายที่สุดก็คงต้องอยู่ในห้องเรียนจะแก้ไขอะไรก็แก้ไขกันตรงนั้นละ ต้องค่อย ๆ แทรกซึมเข้าไปทีละนิด ๆ” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“คนที่คอยควบคุมจิตใจคนก็คือ พระ คือคอยควบคุมจิตใจมนุษย์ไม่ให้มุ่งสู่ในสิ่งที่เสื่อมลง เราเป็นครูบอกให้เด็กเลิกคุยกันเด็กยังไม่เชื่อ แต่ถ้าพระบอกให้เจียบเด็กจะฟัง อย่าเอาพระออกจากโรงเรียน เราวัดแต่เจียบวัดแต่ไม่เคยเข้าวัด” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“การจะแก้ไขปัญหาพฤติกรรมจากตัวเด็กได้ คือ ต้องอาศัยธรรมะ เข้ามาล้อมกล่อมจิตใจของเด็ก คุณธรรมจริยธรรมจะต้องกลับมา ดีก่อนแล้วค่อยเก่ง ถึงจะมีความสุขในสังคม” (อาจารย์วิทยาลัยอาชีวศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“การยับยั้งชั่งใจของเด็กที่คลุกคลีกับวัด และเด็กที่ไม่คลุกคลีกับวัดจะต่างกันมาก เด็กที่คลุกคลีกับวัดจะมีความยับยั้งชั่งใจสูงกว่าเด็กที่ไม่ค่อยได้เข้าวัด คือ เมื่อเจอการชักชวนจากข้างนอก เด็กก็จะไม่ออกไป” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ปัญหานี้เป็นปัญหารายบุคคลเป็นความคาดหวังของเขา ฉะนั้นการแก้ปัญหาในระดับรายบุคคลก็ต้องแก้ไขปัญหาสองส่วนหลัก ๆ คือ ในส่วนของครูที่จะทำงานประสานกับผู้ปกครอง ในระบบการดูแลเด็กใกล้ชิดกับเด็ก ครูต้องไปเยี่ยมบ้าน นักเรียนทุกคนจะต้องมีครูที่ปรึกษา” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนทนากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“การดำเนินงานที่ผ่านมา พบว่าหากครูเอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างเข้าถึงจริง ๆ มันก็สามารถแก้ไขเด็กได้ ยืนยันว่าแก้ไขปัญหาคิดได้ ถ้าเรารู้จักเด็กแล้วเด็กมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เด็กมีปัญหาครอบครัว เราก็แค่ให้กำลังใจเขา ดูแลเขา คงต้องเป็นการมีส่วนร่วมหลายภาคส่วนเข้ามาช่วยกัน ให้เด็กเกิดภูมิคุ้มกันให้ได้” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนนทากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ถ้าครอบครัวไหนพร้อมที่จะแก้ไขก็ให้เข้ามาร่วมกับทางโรงเรียน ให้เขาทำในส่วนของครอบครัวเขา คือมองว่าองค์กรที่จะมาร่วมแก้มีใครบ้าง วัดก็มีส่วน ครูก็มีส่วน ผู้ปกครองก็ใช้ชุมชนก็มีส่วน เพื่อนก็มีส่วน” (ผู้ปกครองนักเรียน, สนนทากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“ต้องเป็นการร่วมมือกันทั้งผู้ปกครองและทุกส่วนของสังคมต้องช่วยกัน ต้องทำงานร่วมกัน เป็นการทำงานที่ลงในระดับบุคคล เพราะแต่ละคนจะมีความคาดหวังไม่เหมือนกัน เราจะเปลี่ยนได้อย่างไรกับความรู้สึกคาดหวังอย่างนี้ เบื้องต้นต้องลงไปสัมผัสถึงระดับบุคคล ว่าการที่เขาทำนั้นมันจะเป็นสิ่งไม่ดี” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนนทากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“กิจกรรมที่มีการดำเนินการที่ผ่านมา ก็จะมีการคัดกรอง ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มี 5 ขั้นตอน ตั้งแต่การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล คัดกรองนักเรียนว่าคนไหนเป็นกลุ่มปกติ คนไหนเป็นกลุ่มเสี่ยง คนไหนเป็นกลุ่มมีปัญหา ต้องวิเคราะห์เด็กให้ได้ ครูที่ปรึกษาจะต้องรู้จักเด็ก หากพบว่ามีปัญหาที่ต้องป้องกันแก้ไข” (ครูโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนนทากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

“จัดกิจกรรมที่เป็นการเสริมสร้างพฤติกรรมหรือแสดงการยกย่องคนดี หรือนักเรียนที่มีความประพฤติดี สนับสนุนให้มีการจัดตั้งธนาคารความดีขึ้นในแต่ละโรงเรียน โดยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการกำหนดรูปแบบกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน” (ผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา, สนนทากลุ่ม, 11 ตุลาคม 2553)

สรุปผลการสนทนากลุ่มได้แนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นว่า เพื่อน ครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชนมีส่วนช่วยป้องกันแก้ไขความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนให้นักเรียนได้เกิดทัศนคติที่ดี เกิดความศรัทธา ก็จะสามารถเปลี่ยนความคิดของนักเรียนไปในทางที่ดีได้ เช่น การจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่าธรรมเนียม ให้พระมาสอนในโรงเรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูออกเยี่ยมบ้าน นักเรียนทุกคนมีครูที่ปรึกษา และมีการจัดตั้งธนาคารความดีในโรงเรียน เป็นต้น

สรุปแนวทางป้องกันพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือจากการสนทนากลุ่ม ได้ดังนี้

1. การป้องกันการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน โดยโรงเรียนควรจัดตั้งสภาเด็กในโรงเรียน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่ม เพื่อนช่วยเพื่อน สร้างวินัยและค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน เช่น ให้เด็กได้เรียนรู้ศีลธรรมจากพระสงฆ์ จัดระบบการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน มีกิจกรรมการแสดงออกที่นักเรียนชอบ ให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกคนทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม และครอบครัวของนักเรียน มีการไปเยี่ยมบ้านและพบผู้ปกครองนักเรียน หากพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียนต้องแจ้งผู้ปกครองให้ทราบเพื่อหาทางป้องกันแก้ไขร่วมกัน

2. การป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยโรงเรียน ผู้ประกอบการหอพัก ผู้ประกอบการร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีส่วนในการป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยโรงเรียนจะต้องขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการร้านค้าชุมชนรอบโรงเรียนปฏิบัติตามกฎหมายห้ามขาย จำหน่าย จ่าย แจก เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้กับนักเรียน หรือบุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี และผู้ประกอบการหอพักห้ามให้นักเรียนมาดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตามหอพัก และโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และตำรวจภูธรจังหวัด ในการตรวจตามสถานประกอบการร้านค้าที่จะจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อบังคับใช้กฎหมายควบคุมการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน

3. การส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูบุตร โดยครอบครัวและโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการอบรมเลี้ยงดูนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองจะต้องมีเวลาให้กับลูก ดูแลลูกอย่างใกล้ชิด ทำตัวเป็นเหมือนเพื่อนให้กับลูกได้ปรึกษา และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูก ครูต้องทำหน้าที่เป็นเหมือนพ่อแม่คนที่สองให้กับนักเรียน สามารถเป็นที่ปรึกษาให้กับนักเรียนได้ทุกเรื่อง โรงเรียนควรตั้งเครือข่ายผู้ปกครองนักเรียน มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน เช่น เครือข่ายผู้ปกครองประจำห้องเรียน โครงการฝากบ้านไว้กับชุมชน เป็นต้น

4. การเป็นตัวแทนหรือแบบอย่างที่ดี โดยครูและผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับนักเรียน โรงเรียนควรขอความร่วมมือระหว่างครูและผู้ปกครองเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี สนับสนุนนักเรียนต้นแบบ หรือบุคคลต้นแบบ ให้นักเรียนได้ตัวอย่างที่ดีจากเพื่อน ๆ เป็นการสร้างแรงจูงใจในการประพฤติดี และการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนห้ามมีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

5. การป้องกันการสนับสนุนจากเพื่อนที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยครูควรให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ใช้กิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ฝึกทักษะในการ

คบเพื่อน จัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ช่วยเหลือกันสามารถปฏิเสธการชวนดื่มจากเพื่อนได้ และสร้างความมีวินัยให้กับนักเรียน

6. การป้องกันการส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยรัฐบาลต้องใช้มาตรการทางด้านกฎหมายควบคุมร้านค้าที่จำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ควบคุมการจำหน่ายกำหนดเวลาซื้อขาย และการโฆษณาที่ฝ่าฝืนกฎหมาย เพิ่มภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีราคาแพงมาก ๆ เพื่อลดกำลังการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

7. การสร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยโรงเรียนควรจัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อสร้างความตระหนัก ความรู้ความเข้าใจในโทษและภัยของการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดเนื้อหาหลักสูตรทักษะชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดี สร้างจิตสำนึกให้กับนักเรียน ไม่ให้ยุ่งเกี่ยวกับเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมทางเลือกใหม่ๆ ให้กับนักเรียนตามความสนใจและความถนัด เพื่อให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

8. การป้องกันความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ โดยเพื่อน ครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชนมีส่วนช่วยป้องกันแก้ไขความคาดหวังจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียน โดยต้องอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วนให้นักเรียนได้เกิดทัศนคติที่ดี เกิดความศรัทธา ก็จะสามารเปลี่ยนความคิดของนักเรียนไปในทางที่ดีได้ เช่น การจัดกิจกรรมสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม ค่ายธรรมะ ให้พระมาสอนในโรงเรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นรายบุคคล ครูออกเยี่ยมบ้าน นักเรียนทุกคนมีครูที่ปรึกษา และมีการจัดตั้งธนาคารความดีในโรงเรียน เป็นต้น

สรุปแนวทางป้องกันพฤติกรรม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของนักเรียนวัยรุ่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จากการสนทนากลุ่มและการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ดังนี้

1. การป้องกันการไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน โรงเรียนต้องบังคับใช้กฎระเบียบข้อบังคับของโรงเรียนร่วมกับพระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 อย่างจริงจัง มีการติดตามและประเมินผลพฤติกรรมเสี่ยงของเด็กนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ จัดระบบการศึกษาให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน จัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน จัดตั้งสภาเด็ก จัดกิจกรรมให้นักเรียนมีการแสดงออกอย่างเหมาะสมเพื่อสร้างวินัยและค่านิยมที่ดี ให้นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ครูต้องรู้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทุกคน มีการไปเยี่ยมบ้านและพบผู้ปกครองนักเรียน หากพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมเสี่ยงหรือไม่ปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ทางโรงเรียนต้องแจ้งผู้ปกครองให้ทราบเพื่อหาทางป้องกันแก้ไขร่วมกัน รวมทั้งประสานขอความร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการร่วมออกตรวจตามแหล่งมั่วสุมต่าง ๆ เพื่อป้องกันแก้ไขพฤติกรรมเสี่ยงของนักเรียน

2. การป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัด ผู้บริหาร โรงเรียน เจ้าหน้าที่ของรัฐ ผู้ประกอบการร้านค้าจำหน่ายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์และผู้ประกอบการหอพัก จะต้องมีส่วนร่วมในการบังคับใช้และปฏิบัติตามกฎหมายพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 โดยคณะกรรมการควบคุมเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์จังหวัดจะต้องจัดให้มีการอบรมสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับเจ้าหน้าที่ บังคับใช้กฎหมาย ขอความร่วมมือกับผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ห้ามขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ให้กับนักเรียน หรือบุคคลอายุต่ำกว่า 20 ปี โดยขอคู่มือประชาชนก่อนขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ รวมทั้งผู้ประกอบการหอพักต้องห้ามไม่ให้นักเรียนดัดแปลงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ในหอพัก และโรงเรียนจะต้องร่วมมือกับหน่วยงานอื่น ๆ เช่น สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด และตำรวจภูธรจังหวัด เพื่อป้องกันการเข้าถึงแหล่งซื้อขายเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ของนักเรียน

3. การส่งเสริมการอบรมเลี้ยงดูบุตร พ่อแม่ ผู้ปกครอง โรงเรียน และชุมชน ต้องมีส่วนร่วมในการดูแลเด็กนักเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองควรให้ความรักความอบอุ่น ให้ความสนใจใส่ใจลูกอย่างใกล้ชิด ทำตนเป็นแบบอย่างที่ดีและเป็นเพื่อนที่ดีของลูก ให้ลูกได้ปรึกษาและมีเวลาว่างในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ครูต้องทำหน้าที่เป็นเหมือนพ่อแม่คนที่สองให้กับนักเรียน สามารถเป็นที่ปรึกษาได้ทุกเรื่อง โรงเรียนควรตั้งเครือข่ายผู้ปกครอง มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียน เช่น เครือข่ายผู้ปกครองประจำห้องเรียน โครงการฝากบ้านไว้กับชุมชน เป็นต้น

4. การเป็นต้นแบบหรือแบบอย่างที่ดี พ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ใหญ่ในสังคม และบุคลากรในโรงเรียนควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการลด ละ เลิกการดัดแปลงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ไม่ดัดแปลงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ให้นักเรียนเห็น สนับสนุนนักเรียนต้นแบบ หรือบุคคลต้นแบบ ให้นักเรียนได้ตัวอย่างที่ดีเป็นการสร้างแรงจูงใจในการประพฤติดี การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในโรงเรียนห้ามมีเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายกับชุมชนในการรณรงค์ให้ความรู้ต่อต้านเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ทั้งในโรงเรียนและชุมชนรอบโรงเรียน รวมทั้งกิจกรรมงานเลี้ยงต่าง ๆ ในวัดและชุมชนควรเป็นกิจกรรมปลอดเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์

5. การป้องกันการสนับสนุนจากเพื่อนที่ดัดแปลงเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ ผู้ปกครองและครูต้องดูแลนักเรียนอย่างใกล้ชิด ให้ความรู้เกี่ยวกับเครื่องดัดแปลงแอลกอฮอล์ เสริมสร้างทักษะชีวิตให้กับนักเรียน จัดกิจกรรมกลุ่มให้นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน ช่วยเหลือกัน ฝึกทักษะในการคบเพื่อน

รู้จักการปฏิเสธการชวนดื่มจากเพื่อน สร้างความมีวินัยให้กับนักเรียน รวมทั้งจัดประชุมครูและผู้ปกครองให้มีส่วนร่วมในการดูแลนักเรียนร่วมกัน

6. การป้องกันการส่งเสริมการขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ คณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัดควรประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับพระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ให้เจ้าหน้าที่และผู้ประกอบการจำหน่ายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์รับรู้และมีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามกฎหมายทั้งการควบคุมการจำหน่าย กำหนดเวลาซื้อขาย จำกัดการโฆษณาเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ รัฐบาลควรเพิ่มภาษีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ให้มีอัตราสูง เพื่อลดกำลังการซื้อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างต่อเนื่อง

7. การสร้างทัศนคติที่ไม่ดีต่อการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ผู้ปกครองและครูมีส่วนสำคัญในการปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และจิตสำนึกที่ดีให้กับนักเรียน โดยการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จัดกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กำหนดเนื้อหาหลักสูตรทักษะชีวิต ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม จัดกิจกรรมทางเลือกใหม่ ๆ ตามความถนัดและความสนใจ ให้นักเรียนได้ใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ จัดกิจกรรมเสริม เช่น โครงการครู 5 นาที ให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าไปให้ความรู้กับนักเรียน ให้นักเรียนได้มีประสบการณ์ตรงเกี่ยวกับโทษและพิษภัยจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เช่น กิจกรรมจิตอาสา การศึกษาดูงานในโรงพยาบาล เป็นต้น

8. การป้องกันความคาดหวังกจากการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เพื่อน ครอบครัว โรงเรียน วัด ชุมชนมีส่วนช่วยให้นักเรียนเกิดจิตสำนึกและความศรัทธา ที่จะเปลี่ยนความคิดไปในทางที่ดี เช่น การสร้างเสริมคุณธรรมจริยธรรม กิจกรรมค่ายธรรมะให้พระสงฆ์มาสอนในโรงเรียน มีระบบดูแลช่วยเหลือให้นักเรียนเป็นรายบุคคล ครูออกเยี่ยมบ้าน นักเรียนทุกคนมีครูที่ปรึกษา มีการจัดตั้งธนาคารความดีในโรงเรียน มีกิจกรรมรณรงค์ต่อต้านเครื่องดื่มแอลกอฮอล์อย่างต่อเนื่อง สร้างแกนนำเยาวชนบุคคลต้นแบบ จัดกิจกรรมทางเลือกที่เหมาะสมและหลากหลายสำหรับนักเรียน รวมทั้งขอความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน สื่อมวลชน และหน่วยงานอื่น ๆ ในการสร้างค่านิยมที่ดีให้กับนักเรียน